Örnek Problem

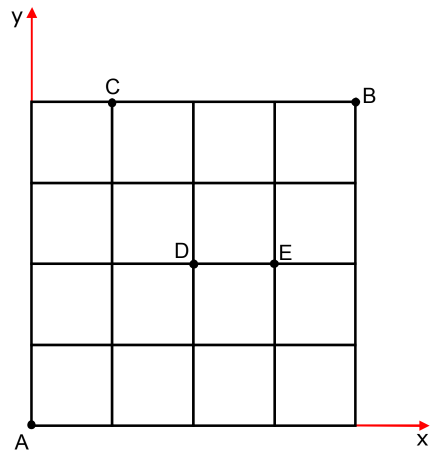

A noktasındaki bir hareketli, yalnız +x ve +y yönlerinde hareket ederek, çizgiler üzerinden B noktasına gidecektir.

Yolu boyunca karşılaştığı kavşaklarda, **seçebileceği** farklı yolları seçme olasılıkları eşittir.

a. Kaç değişik biçimde, C'den geçerek B'ye gidebilir?

b. Kaç değişik biçimde, D'den geçerek B'ye gidebilir?

c. Kaç değişik biçimde, D'den geçip E'den geçmeden B'ye gidebilir?

d. A'dan B'ye gelmiş olan hareketlinin, C'den geçmiş olması olasılığı kaçtır?

e. A'dan B'ye gelmiş olan hareketlinin, D'den geçmiş olması olasılığı kaçtır?

f. A'dan B'ye gelmiş olan hareketlinin, D'den geçmiş ve E'den geçmemiş olması olasılığı kaçtır?

Çözüm

a.

$$s(d_{ACB}) = s(d_{AC}) \cdot s(d_{CB})$$
$$= \frac{5!}{1!\,4!} \cdot 1$$
$$= 5$$

b.

$$s(d_{ADB}) = s(d_{AD}) \cdot s(d_{DB})$$
$$= \frac{4!}{2!\,2!} \cdot \frac{4!}{2!\,2!}$$
$$= 36$$

c.

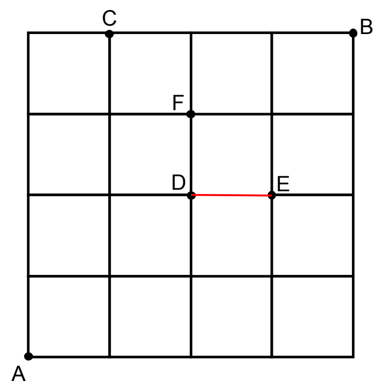

$$s(d_{ADFB}) = s(d_{AD}) \cdot s(d_{FB})$$
$$= \frac{4!}{2!\,2!} \cdot \frac{3!}{2!\,1!}$$
$$= 18$$

d. A'dan B'ye, bazı güzergahlardaki kavşak sayıları farklı olduğundan, güzergah seçimleri eş olumlu değildir. Bu durumda; B'ye gelmiş olan hareketlinin C'den geçmiş olması olasılığı $\frac{s(d_{ACB})}{s(d_{AB})}$ oranına eşit olmaz.

Belirtilen hareket koşullarına göre; hareketlinin, bulunduğu her noktadan B'ye gelmesi olasılığı 1'dir.

$P(ACB) = P(AC) \cdot \underbrace{P(CB)}_{1} = P(AC)$ olur.

$$s(d_{AC}) = \frac{5!}{1!\,4!} \cdot 1 = 5$$

5 farklı d_{AC} güzergahından, sadece d_{AFC} üzerinde A dahil 4 kavşak, diğerlerinde 5 kavşak vardır.

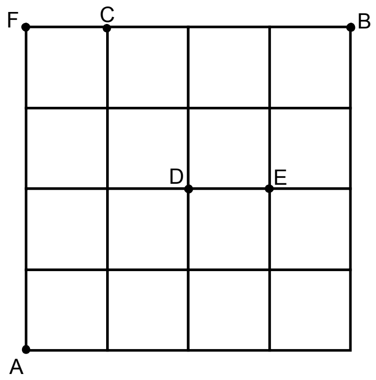

A'dan B'ye gelmiş olan hareketlinin, C'den geçmiş olması olasılığı;

$$P(ACB) = P(AC)$$
$$= \left(\frac{1}{2}\right)^4 + 4\cdot\left(\frac{1}{2}\right)^5$$
$$= \frac{3}{16} \quad \text{bulunur.}$$

e. $P(ADB) = P(AD)\cdot\underbrace{P(DB)}_{1} = P(AD)$ olur.

$$s(d_{AD}) = \frac{4!}{2!\cdot 2!}\cdot 1 = 6$$

6 farklı d_{AD} güzergahının her birinde 4 kavşak vardır.

A'dan B'ye gelmiş olan hareketlinin, D'den geçmiş olması olasılığı;

$$P(ADB) = P(AD)$$
$$= 6\cdot\left(\frac{1}{2}\right)^4$$
$$= \frac{3}{8} \quad \text{bulunur.}$$

f. D'deki hareketli 1/2 olasılıkla E'den geçer; 1/2 olasılıkla geçmez.

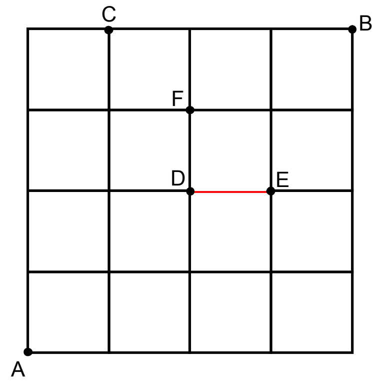

A'dan B'ye gelmiş olan hareketlinin D'den geçmiş E'den geçmemiş olması olasılığı;

$$P(ADFB) = P(AD)\cdot\frac{1}{2}$$
$$= \frac{3}{8}\cdot\frac{1}{2}$$
$$= \frac{3}{16} \quad \text{bulunur.}$$